

Delredovisning av samordningsuppdrag gällande validering av yrkeskunskaper

**Uppdrag att samordna bedömning av yrkeskunskaper vid
antagning till yrkeslärarutbildning (U2016/03725/UH)**

Universitets- och
högskolerådet

Delredovisning av samordningsuppdrag gällande validering av yrkeskunskaper

Uppdrag att samordna bedömning av yrkeskunskaper vid antagning till yrkeslärarutbildning (U2016/03725/UH)

Universitets- och högskolerådet, juni 2018

Kontaktperson: Sophia Ekengren

Dnr 1.1.1-00056-2017

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	6
UHR:s tolkning av samordningsuppdraget.....	6
Samlade erfarenheter	8
Systemrelaterade utvecklingsområden.....	8
UHR:s föreskrifter för validering av yrkeskunskaper (kunskapskriterier).....	8
Kunskapskriterierna anses svårtolkade	8
Utformningen av Skolverkets ämnesplaner och indelningar för yrkesämnena kan leda till inkonsekvent validering	9
Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF) saknar ofta tillämpningsbara tolkningsnycklar.....	9
Processrelaterade utvecklingsområden.....	10
Den nationella bedömarbanken bidrar till större likvärdighet.....	10
Kvalitetssäkring av bedömningarna -bedömarutbildning.....	11
Utvärdering av bedömarerna -ärendegranskning	11
Samverkan mellan lärosätena är under fortsatt utveckling	11
Ökad samverkan mellan UHR och branschorganisationerna.....	12
Olikheter i syn på validering mellan lärosäten, myndigheter och branschorganisationer	12
Samsyn om kunskapskriterier och ämneskonstruktioner mellan lärosäten, myndigheter och branscher.....	13
Tydligare lärosätessammanslagning information till sökande	14
Valideringstödet till sökande bör utvecklas	14
Gemensam inställning till valideringens resultat	14
Aktualitet av tidigare valideringar bör ses över	15
Valda -en databas för digital ansökan	15
Högre valideringskompetens i alla led	16
Information till sökande om kompletterande utbildningar	16
Återrapporteringsskyldighet	17
Utökad statistik	17
Bilaga 1: Uppdraget i sin helhet	18
Bilaga 2: Principer för föreskrifternas utformning.....	19
Bilaga 3: Sammanställning av sökande, antagna och nybörjare uppdelat på ämnen... ..	20

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR) har i uppdrag från regeringen att samordna sådan validering av yrkeskunskaper som är nödvändig för att bedöma om sökande till yrkeslärarutbildning uppfyller kraven på särskild behörighet för att påbörja en utbildning (U2016/03725/UH)¹.

I denna rapport presenterar UHR sitt genomförda och pågående arbete till och med våren 2018 samt fördelningen av sökande, antagna och nybörjare uppdelat på ämnen². UHR har i nuvarande läge valt att inte föreslå några bemyndiganden utan ser värdet i att fortsätta arbeta för ömsesidig samverkan mellan berörda lärosäten, myndigheter och branschorganisationer. UHR ser dock vikten av att fortsatt ha denna möjlighet, om nationell likvärdighet och transparens i valideringsarbetet inte kan uppnås på annat sätt.

Sammanfattningsvis anser UHR att samverkan och samsynen mellan de lärosäten som erbjuder yrkeslärarutbildning är under positiv utveckling. Likvärdigheten och transparensen i och med validering av yrkeskunskaper har ökat avsevärt genom:

- lansering av den nationella bedömarbanken,
- utformandet av en bedömarutbildning
- arbetet inom nätverket Yrksam,
- att Valda utvecklats och fungerar som ett nationellt arkiv för samtliga utförda yrkesvalideringar

UHR har trots detta fortsatt identifierat ett antal kvarstående olikheter i de metoder och strukturer som ligger till grund för lärosätenas valideringsarbete och därmed utgör en risk för fortsatt olikvärdighet. Myndigheten bedömer dock att eventuella skillnader i valideringsarbetet lärosätena emellan bättre kommer att kunna synliggöras i och med att samtliga valideringar nu finns tillgängliga i Valda. Valdats ärendearkiv medför att samtliga steg i valideringsprocessen (ansökan, bedömarunderlag, bedömarutlåtande och beslut) i efterhand kan kvalitetsgranskas av UHR, lärosätena och bedömare.

Stockholm 2018-06-29

¹ Se Bilaga 1

² Bilaga 3

Bakgrund

UHR fick 2016 i uppdrag av regeringen att överta ansvaret att samordna validering av yrkeskunskaper från Malmö högskola³ från och med 1 januari 2017. Malmö högskola hade haft ansvar för samordningsuppdraget sedan 2011, men ansåg att uppgiften borde föras upp på förvaltningsnivå för att uppdragsmålen skulle kunna nås. I sin delrapport (daterad 2015-05-11) redogör Malmö högskola för de utvecklingsbehov som de identifierat och de svårigheter som de sett föreligga för att nå nationell likvärdighet i processen att validera yrkeskunskaper. Dessa beskrivs och fastslås ytterligare i Malmö högskolas slutrapport till regeringen (daterad 2016-11-02). De av dem identifierade utvecklingsområdena är indelade i "systemrelaterade parametrar", det vill säga, de regelverk som styr valideringsprocessen samt mer "processrelaterade parametrar" det vill säga de handlingar och metoder som rent praktiskt ligger till grund för valideringsarbetet. UHR kommer att fortsätta följa den indelningen.

UHR:s tolkning av samordningsuppdraget¹

I regeringsuppdraget föreskrivs att "I uppdraget ingår att samordna lärosätenas arbete med validering av yrkeskunskaper så att en likvärdig bedömning av hög kvalitet kan komma till stånd."

Följande delmoment ingår i en validering enligt UHR:

- 1) att ge grundläggande information om ansökningsförfarandet till potentiella sökande
- 2) att informera och stödja sökande i deras dokumentationsarbete
- 3) att sammanställa ett bedömningsbart underlag som synliggör den sökandes kunskaper och erfarenheter
- 4) att rekrytera och utbilda yrkesexperter (bedömare) som ska ge välmotiverade utlåtanden om den sökande fyller eller inte uppfyller kriterierna,
- 5) att utifrån dokumentation och bedömarutlåtande fatta beslut om kraven för särskild behörighet uppnåtts utifrån innehåll, nivå och aktualitet som definieras utifrån rådande regelverk.

Ansvaret för genomförandet av validering av sökandes yrkeskunskaper inför beslut om särskild behörighet åligger det enskilda lärosäte som ger yrkeslärarutbildning dit den sökande sökt i första hand.

³ Numera Malmö universitet

UHR ser det som sitt uppdrag att säkerställa att samtliga delmoment i valideringsprocessen är likvärdiga och kvalitetssäkrade och att rådande processer och metoder är transparenta nog för att kunna granskas.

Sammanfattningsvis har följande delar identifierats i uppdraget. UHR ska:

- samordna lärosätenas arbete med att validera yrkeskunskaper
- rekrytera och kvalitetssäkra de yrkesexperter (bedömare) som lärosätena ska använda i valideringsprocessen
- verka för att samtliga delprocesser i bedömningsarbetet utförs nationellt likvärdigt och med hög kvalitet
- utveckla informationen till de sökande som inte uppfyller kraven för särskild behörighet
- utveckla system- och metodstöd som bidrar till större transparens i och med valideringsprocessen
- samla in information från lärosätena gällande antal genomförda valideringar och utbetala det bidrag som lärosätena erhåller för de valideringar som genomförts
- utveckla den nationella statistiken angående sökande, antagna och nybörjare till yrkeslärarutbildning
- lägga förslag till eventuella bemyndiganden

Detta arbete ska ske i samverkan med berörda lärosäten, Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH), Statens skolverk (Skolverket) och de olika yrkenas branscher.

Samlade erfarenheter

Denna del ger en överblick av hittills genomfört arbete och lyfter fram de viktigaste erfarenheterna. Här beskrivs det pågående arbetet, identifierade utvecklingsområden och framtida strategier. Malmö högskola delade in olika problem- och utvecklingsområden i två kategorier de "systemrelaterade" och de "processrelaterade". UHR kommer fortsätta med en liknande indelning och därmed diskutera identifierade problemområden och tänkta strategier utifrån:

1. systemrelaterade områden (de regelverk som styr validering)
2. processrelaterade områden (de metoder och handlingar som används i processen)

Systemrelaterade utvecklingsområden

UHR:s föreskrifter för validering av yrkeskunskaper (kunskapskriterier)

UHR:s⁴ och Skolverkets föreskrifter⁵ är likalydande då samma krav på yrkeskunskaper gäller för särskild behörighet till yrkeslärarutbildningen som för att undervisa i ett yrkesämne i gymnasieskolan. I respektive myndighets föreskrift formuleras kunskapskriterier som uttrycker vilka kunskaper och förmågor som krävs av den som är behörig för varje yrkesämne. UHR och Skolverket har sedan tidigare enats om principer för hur föreskrifterna ska vara utformade.⁶

Kunskapskriterierna utformas och revideras gemensamt av Skolverket och UHR när ett ämne delas eller nya ämnen tillkommer eller tas bort.

Kunskapskriterierna anses svårtolkade

Ett genomgående problem för sökande, lärosätenas handläggare och bedömare är att kunskapskriterierna i många fall är mycket generellt hållna. Som Malmö högskola tidigare påpekat, saknas flera av de nyckelord och kunskapskrav som ingår i ämnesplanerna i de kunskapskriterier som ligger till grund för bedömning om sökande har kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Om en bedömare inte beaktar ämnesplanerna kan en konsekvens bli att den sökande anses ha uppfyllt kunskapskriterierna men i slutändan kanske saknar väsentliga delar i yrkesämnet hen skall undervisa i. UHR tog 2015 fram ett internt arbetsdokument som underlag

⁴ Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för sökande till yrkeslärarutbildning.

⁵ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

⁶ Se Bilaga 2

för att förtydliga det arbete med föreskrifterna som behöver göras, vilket kan sammanfattas i två punkter:

1. Översyn av föreskrifterna
2. Bedömningsstöd till föreskrifterna.

Detta arbete skulle krävt ett utökat myndighetssamarbete av UHR, Skolverket och MYH men påbörjades aldrig p.g.a. resursbrist vid MYH och Skolverket. UHR ser detta som ett framtida utvecklingsområde men det skulle kräva ett eget regeringsuppdrag.

UHR har åter lyft frågan med Skolverket för att diskutera om och hur detta kan avhjälpas så att kriterierna, utan att gå in på detaljnivå ändå täcker den bredd som undervisningsämnet representerar. UHR har dessutom diskuterat frågan med erfarna bedömare om man tillsammans kan ta fram "allmänna råd" till hur man kan eller bör uttyda kriterierna för varje ämne. Det vill säga utarbeta en motsvarighet till Skolverkets rekommendationer om hur skolor och förskolor bör tillämpa förordningar och föreskrifter.

UHR anser dock att rådande kunskapskriterier bör utformas så att de i sig själva är tydliga nog för att definiera de kunskaper och erfarenheter som krävs för att uppfylla den särskilda behörigheten för att undervisa i ett ämne. Både sökande och bedömare rekommenderas i nuläget att gå till Skolverkets ämnesplaner för att få nycklar till att tolka kriterierna, vilket UHR inte anser vara en adekvat lösning för att uppnå likvärdighet i valideringsprocessen.

Utformningen av Skolverkets ämnesplaner och indelningar för yrkesämnena kan leda till inkonsekvent validering

UHR har identifierat att konstruktionen av ämnesplanerna för gymnasieskolans yrkesämnena ofta utgör ett problem för sökande, yrkesskolor och branscher. Dessa utgörs främst av ämnesplanernas struktur men också av att ämnet inte motsvarar de krav som ställs i rådande yrkesverksamhet. De lärosäten som erbjuder yrkesläroutbildning och berörda branscher beskriver en problematik med yrken som konstruerats som ämnena i skolans värld men som inte motsvarar verklighetens behov utifrån branschföreträdarnas synsätt. Praktiska yrken har utformats med en ämneskonstruktion som i första hand är anpassad till gymnasieskolans teoretiska ämnen och är ofta antingen för "smala" eller för "breda". De problem som framförts gällande för smala ämnen beskriver risker med att lärare i dessa ämnen får behörighet i endast ett yrkesämne, men ändå tillåts undervisa i andra ämnen på programmet. Lärosätena lyfter även fram svårigheter med att hitta VFU-platser för lärarstudenter med endast ett smalt ämne.

Vidare framför lärosäten och branscher problem med för breda ämnen som innebär att en och samma person inte rimligen kan antas ha relevanta kunskaper för att undervisa i hela yrkesämnena. Exempel på detta är ämnet "*Ridning och körning*" och

ämnet *"Brand, bevakning och säkerhet"*. Det förra är ett av de ämnen som tidigare bedömts mest olikvärdigt nationellt sett och det senare ett som ingen sökande beviljats särskild behörighet i under de senaste två åren.

De identifierade problemen kan innebära att yrkesämnena i gymnasieskolan urholkas och att det blir brister i undervisningen, vilket på sikt leder till sämre kvalitet och status på programmen. Tillsammans påvisar dessutom ovanstående exempel ämnen där rekryteringen till yrkeslärarprogrammen skulle kunna öka om ämnet och ämnesplanerna omformades.

Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF) saknar ofta tillämpningsbara tolkningsnycklar

Det finns fortfarande svårigheter för bedömare att tolka och tillämpa SeQF-systemet på ett likvärdigt sätt. UHR har under våren 2018 tillsatt en referensgrupp⁷ för att granska och vidareutveckla bedömarutbildningen och se över hur SeQF-systemet bäst kan läras ut för att bedömarna ska uppnå likvärdig förståelse för nivåplacering. Även branscherna har ofta svårt att tolka och även förstå relevansen av SeQF för att nivåplacera yrkeskvalifikationer. Branscherna och deras yrkesexperter anser generellt att de vore bäst lämpade att definiera vad som utgör "specialiserade" och "avancerade" kunskaper för varje enskilt ämne. UHR anser att om nivåplacering av yrkeskunskaper ska fortsätta utifrån SeQF, måste arbetet med ramverket fortsätta på ett mer strukturerat sätt och ta lärdom från andra europeiska länders arbetssätt.⁸ Detta arbete bör ske i samverkan med branscherna och MYH som arbetar med samma problematik i och med deras arbete med branschvalidering av yrkeskompetens⁹

Processrelaterade utvecklingsområden

Den nationella bedömarbanken bidrar till större likvärdighet

I UHR:s uppdrag ingick att myndigheten från och med antagningen till höstterminen 2017 skulle "*...rekrytera och kvalitetssäkra de bedömare som lärosätena ska använda vid bedömning av yrkeskunskaper...*". I dagsläget finns ca 130 yrkesexperter som bedömer inom 191 ämnen rekryterade i UHR:s nationella "bedömarbank". Till bedömarbanken har tidigare förordade bedömare, nyrekryterade bedömare som rekommenderats av företrädare för aktuell bransch eller yrkesskola samt bedömare rekommenderade av de nationella programråden rekryterats.

Det är ett fortlöpande arbete att värva fler bedömare då banken i nuläget är sårbar för vissa ämnen för vilka det inte finns någon eller endast ett fåtal bedömare. UHR har närvarat vid ett flertal relevanta konferenser, möten och andra fora för att presentera myndighetens uppdrag och kommunicera vikten av att rekrytera fler bedömare.

⁷ Sophia Ekengren och Maria Rundberget -UHR, Karl-Gunnar Starck -MaU, Helena Tsagalidis -LiU och Håkan Johansson -HV

⁸ Valideringsdelegationen delrapport "Validering i högskolan" (SOU 2018:29).

⁹ MYH 2016/4727

Myndigheten ser det som svårt att få genomslag och därmed kunna säkra ett betryggande antal bedömare för varje ämne. Många bedömare vill dessutom enbart bedöma för de lärosäten/lärosätesföreträdare som de har blivit anlitade av tidigare eller för de lärosäten som de anser tar fram de bäst utformade underlagen. En viktig strategi för att motverka "lärosätestillhörighet" är att samordna det bedömarunderlag som de olika lärosätenas kartläggare presenterar för bedömning, så de blir mer enhetligt och likvärdigt utformade oavsett avsändare. Arbetet med att synliggöra och utvärdera de olika kartlägningsrutinerna som nu råder för att ta fram ett gemensamt arbetssätt har påbörjats.

Kvalitetssäkring av bedömarena -bedömarutbildning

För att skapa grundförutsättningar för ökad kvalitet i bedömningarna har UHR under 2017 utformat ett gemensamt material för bedömarutbildning. Utbildningen syftar till att säkerställa att bedömare gör en likvärdig tolkning av de regelverk som föreligger och hur dessa ska tillämpas. Detta utbildningspaket har nu utvärderats av både erfarna och oerfarna bedömare, berörda lärosäten samt en för ändamålet tillsatt referensgrupp.⁷ Utifrån denna utvärdering vidareutvecklar nu UHR utbildningsmaterialet som kommer vara obligatoriskt för samtliga bedömare att ta del av fr.o.m. antagning till vårterminen 2019.

Utvärdering av bedömningarna -ärendegranskning

I samråd med MYH har UHR fastslagit att en fullständig utvärdering av bedömarena enbart kan fullföljas i efterhand, dvs. efter det att den rekommenderade bedömaren utfört sin bedömning.

Utifrån detta resonemang anser UHR att en kvalitetsgranskning av bedömningar bör göras genom stickprov av utförda valideringar, det vill säga den sammantagna studentdokumentationen (bedömarunderlaget), bedömarens utlåtande och det beslut som ansvarigt lärosäte fattat. UHR föreslår att granskningen till mindre del ska utföras av UHR och beslutsfattare på berörda lärosäten, och till större del genom så kallad kollegial granskning (peer review) under UHR:s tillsyn. Skälet är att bedömare inom samma ämne/ämnen har bäst förmåga att granska och diskutera varandras bedömningar för att på så sätt bättre säkerställa att bedömningarna är likvärdigt utförda och av hög kvalitet. För att det ska vara genomförbart är det viktigt att en bedömare noggrant motiverar både avslag och tillstyrkanden i sitt utlåtande, så att varje beslutsfattare eller granskare av ett ärende tydligt kan följa bedömarens resonemang. Det kvalitetssäkrande arbetet är nu praktiskt möjligt i och med att IT-stödet Valda fungerar som ett arkiv för samtliga ärenden, och som därmed finns tillgängliga för samtliga parter (se mer under egen sektion nedan).

Samverkan mellan lärosätena är under fortsatt utveckling

Huvudsyftet med UHR:s uppdrag

är att samordna de berörda lärosätenas arbete med valideringsprocessen så att den blir likvärdig, transparent och av hög kvalitet. Malmö högskola initierade Yrksam, ett nätverk med representanter från samtliga lärosäten som ger yrkeslärarutbildning samt Skolverket, MYH, Svenskt Näringsliv och UHR. UHR har sedan övertagandet av uppdraget fortsatt detta arbete under liknande former med möten fyra gånger per år.

UHR upplever en positiv utveckling i samsynen lärosätena emellan, med större öppenhet, ökad tilltro till kvaliteten på varandras arbete och en vilja att samverka för mer enhetliga valideringsrutiner. UHR anser att ett fungerande nätverk är en grundförutsättning för vidareutveckling och ser fortsatt utvecklingspotential i detta arbete.

Samverkan har stärkts i och med instiftandet av tydliga arbetsgrupper, en gemensam valideringsplattform (Valda), ett längre nätverksmöte minst en gång per år, ett årligt återkommande möte med enbart ansvariga chefer för de olika lärosätena och de nyhetsbrev som UHR regelbundet skickar ut till de medverkande parterna med information om myndighetens eget arbete.

Trots detta ser UHR fortfarande svårigheter att få en likvärdig och transparent valideringsprocess till stånd eftersom det finns olika rutiner och system för validering av sökande, och olika synsätt på hur stora resurser som framförallt kartläggningsarbetet får ta ifrån det valideringsbidrag som utbetalas till de enskilda lärosätena. Under nätverksmötena i Yrksam arbetar UHR med att synliggöra olikheterna i lärosätenas arbetssätt och verka för ökad samsyn och likvärdighet i samtliga steg.

Ökad samverkan mellan UHR och branschorganisationerna

UHR:s samordningsuppdrag innebär att myndigheten har i uppgift att samverka med de berörda yrkesbranscherna. UHR har haft ett flertal möten med Svenskt Näringsliv för att uppdatera varandra om rådande syn och övergripande strategier för hur ökad transparens, insikt om varandras verksamheter och kommunikation kan uppnås.

Från och med hösten 2017 skickar UHR ut ett återkommande nyhetsbrev till identifierade branschföreträdare.

Våren 2018 bjöd UHR in samtliga branschföreträdare till ett informations- och diskussionsmöte för att presentera myndighetens uppdrag. Syftet var också att samla in branschernas syn på validering och yrkeslärarutbildning samt knyta kontakter med branschföreträdarna. Cirka 40 branschföreträdare med åtminstone en representant för samtliga yrkeslärarprogram deltog i mötet liksom Svenskt Näringsliv, Skolverket, ett par av lärosätena och fyra rekryterade bedömare i UHR:s bedömarbank. UHR ser detta som ett viktigt arbete, dels för att säkerställa kvaliteten på de bedömare som UHR rekryterat, dels för att skapa ett förtroende för myndigheten hos branschorganisationerna. Mötet avses bli en årligen återkommande aktivitet som ska utvecklas till att innefatta också mer konkret arbete.

Olikheter i syn på validering mellan lärosäten, myndigheter och branschorganisationer

Som tidigare beskrivits har UHR aktivt arbetat för att stimulera ökad kommunikation mellan lärosäten, myndigheter och branschorganisationerna med målet att nå en större ömsesidig insikt i, och förståelse för, varandras uppdrag och verksamheter. I och med detta arbete har UHR kunnat identifiera en problematik i grundläggande

synsätt på yrkeslärarutbildningen och vilka som bäst lämpas att agera som bedömare av en sökandes kunskaper och erfarenheter.

Branscherna och de bedömare som kommer från en branschbakgrund tolkar företrädesvis kunskapskriterierna med utgångspunkt i den sökandes yrkesduglighet i de delar som de anser viktigast utifrån branschvärderingar dvs, anställningsbarheten hos de *elever* som yrkesläraren ska undervisa. De bedömare som kommer från en yrkeslärarbakgrund bedömer däremot företrädesvis den sökandes yrkeskunskaper utifrån de ämnesplaner som ligger till grund för de undervisningsämnena hen sökt validering för. Dessa olika bevekelsegrunder kan leda till grundläggande olikheter i en bedömning gjord utifrån samma kunskapskriterium.

UHR föreslår att:

- kunskapskriterierna görs tydligare med utgångspunkt i ämnesplanens bredd och kvalifikationsramverkets nivå 5. Detta skulle dock kräva samverkan med Skolverket och MYH (se diskussion förd under systemrelaterade utvecklingsområden s. 8).
- samtliga bedömare uppmuntras att också se till ämnesplanerna som komplement till kunskapskriterierna i sitt bedömningsförfarande (se diskussion förd under systemrelaterade utvecklingsområden s. 8).

UHR ser nu över hur detta kan tydliggöras i det utbildningspaket som ska vidareutvecklas.

Samsyn om kunskapskriterier och ämneskonstruktioner mellan lärosäten, myndigheter och branscher

UHR har också mottagit mer samstämmiga synpunkter från lärosätena, yrkesgymnasier, branscher och andra myndigheter. De argumenterar likartat för att:

- En översyn av kunskapskriterierna sker i syfte att göra kriterierna tydligare.
- Yrkeskriterierna mäts mot direkta indikatorer i enlighet med den struktur som framlagts i den rapport som Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) nyligen utkom med.¹⁰
- Ämneskonstruktionerna ses över för att bli mer överensstämmande med rådande yrkeskrav (se resonemang ovan).

Detta skulle kräva ett samordnat arbete tillsammans med branscherna, Skolverket och MYH. För att möjliggöra att samtliga myndigheter resursplanerar ett sådant arbete krävs ett gemensamt uppdrag.

¹⁰ Quality in Validation of Prior Learning -Experiences from Work with the Nordic Model for Quality in Validation of Prior Learning (2017)

UHR ser detta som ett viktigt framtida utvecklingsområde men ser att resursfrågan först måste lösas.

Tydligare lärosättesgemensam information till sökande

Det finns svårigheter för många sökande att ta fram adekvat dokumentation som på ett tydligt sätt redovisar och synliggör individens kunskaper och erfarenheter. Den information om de speciella krav för särskild behörighet som råder för en yrkeslärarutbildning och den valideringsprocess som en sökande måste genomgå för att få sin behörighet granskad, når oftast den sökande först på UHR:s webbsida studera.nu och/eller de enskilda lärosätenas hemsidor. Många sökande känner sig obekväma med komplexiteten i valideringsprocessen och riskerar att avstå tidigt i processen från att söka utbildningen. Det är därför av yttersta vikt att den primära skriftliga informationen till sökande är likalydande, tydlig och uppmuntrande.

Valideringsstödet till sökande bör utvecklas

Validering är en komplicerad process och den sökande bör få adekvat stöd för att förstå vad som krävs. Många sökande har dålig vana att uttrycka personliga egenskaper i skrift och ofta saknas utförlig dokumentation och tydliga intyg som klart styrker och beskriver tidigare yrkeskunskaper. UHR vill poängtera vikten av att samtliga lärosäten eller de företrädare de använder för valideringsprocessen tidigt och *aktivt* erbjuder personlig vägledning och uppmuntrar en potentiell sökande att ta den hjälpen. UHR vill också betona angelägenheten av att sökande uppmuntras att beskriva sina erfarenheter och därigenom vinna kunskaper via ett dokumenterat personligt samtal eller inspelad intervju snarare än i skrift. Detta ger de sökande en mer rättvis och likvärdig chans att synliggöra sina kunskaper eftersom en sökandes förmåga att uttrycka sig väl i skrift då inte är helt avgörande.

Dessa två stödmöjligheter ses av många lärosäten som alltför tids- och resurskrävande. UHR ser dock att detta bör ingå som ett gemensamt minimikrav i det stöd som erbjuds en sökande. UHR tror att dessa initiala insatser i längden leder till bättre ansökningar, färre kompletteringar, och ett tydligare bedömningsunderlag som synliggör de kunskaper och förmågor som efterfrågas i kunskapskriterierna, istället för att stanna vid intyg på erfarenheter. Därmed skapas en i längden mer resurseffektiv och rättvis valideringsprocess.

Gemensam inställning till valideringens resultat

Generellt har tidigare tveksamheter från lärosätena att acceptera varandras valideringsresultat minskat, vilket har lett till att färre "dubbelvalideringar" utförs. Det är ändå viktigt att varje enskilt lärosäte verifierar ett beslut taget av ett annat lärosäte och att ansvarig beslutsfattare granskar utförd validering för att säkerställa att det egna lärosätet ställer sig bakom det tidigare erhållna valideringsresultatet.

Aktualitet av tidigare valideringar bör ses över

En annan aspekt i och med tidigare fattade valideringsbeslut inbegriper aktualitetsbegreppet. Cirka hälften av lärosätena har en muntlig överenskommelse att godkänna en tidigare ämnesvalidering om den gjorts inom ett till två år. Detta har inte varit en nationell överenskommelse och utgjort en källa till olikhet i antagningsförfarandet. Det är tveksamt om detta är juridiskt korrekt, det vill säga hur utfallet skulle bli vid en överklagan om ett lärosäte nekat en sökande antagning för att de, enligt en muntlig överenskommelse, anser att valideringen inte är aktuell. Eftersom aktualitetsbegreppet kan se olika ut för olika yrken/ämnen bör branschorganisationerna höras om hur länge kunskaper som tidigare validerats kan gälla innan de anses inaktuella. UHR ser över detta i samarbete med lärosätena och aktuella branschorganisationer.

Valda -en databas för digital ansökan

I och med omfattningen av valideringsprocessen och det stora antalet aktörer/intressenter inblandade (de sökande, tio lärosäten, ett valideringsföretag, >100 bedömare samt branschrepresentanter), har UHR identifierat behovet av en gemensam digital plattform för att möjliggöra transparens och likvärdighet och därmed säkerställa kvalitén i processen. Under året har UHR vidareutvecklat den digitala plattform (Valda) som skapades för lärarlyftet 2015 med syfte att anpassa plattformen till de specifika behov som finns i och med validering av sökande till yrkeslärarutbildning.

Valda är utformad för ärendehantering, och medför bland annat:

- 1) en tydligare, mer likvärdig och transparent ansökningsprocess
- 2) mer likriktade kommunikationsformer mellan de sökande, lärosätena och bedömarna
- 3) en mer enhetlig och likvärdig kartläggningsprocess
- 4) en mer lätthanterlig bedömarbank
- 5) ett sökbart arkiv för tidigare utförda valideringar
- 6) att statistiken i och med ansökningar till yrkeslärarutbildning kan utökas

Utvecklingsarbetet har pågått i nära samarbete med berörda lärosäten, det valideringsföretag som anlitas av några lärosäten, potentiella sökande, bedömare och MYH.

Valda har använts under en första antagningsomgång för ansökan och validering av fyra av de tio lärosäten som ger yrkeslärarutbildning. Det valideringsföretag som anlitas av övriga sex lärosäten har i sin tur överfört sina valideringar till systemets ärendearkiv. Detta innebär en högre transparens och att UHR därmed kan göra en mer avancerad och rättvisande analys om vilka olikheter som kvarstår i

valideringsförfarandet. Valda kommer också att ligga till grund för att framöver kunna ta fram mer utförlig och rättvisande statistik.

Högre valideringskompetens i alla led

UHR arbetar aktivt för att utveckla bra stöd för att underbygga kvalitet och kompetens i samtliga delprocesser i valideringskedjan. Som myndigheten ser det skapas kompetens utifrån en gemensam grund för förståelse och en gemensam målbild och motivation. I nätverket Yrksam har ett arbete påbörjats med arbetsgrupper för olika teman som belyser och berör de olika delprocesserna i valideringskedjan. Syftet med arbetsgrupperna är att gemensamt uppnå en ökad samsyn om:

- 1) en gemensam miniminivå för det stöd som ett lärosäte förväntas ge en sökande
- 2) den kvalitet och djup det underlag som ett lärosäte skickar till en bedömare ska inrymma
- 3) beslutsförfarandet

UHR har till uppgift att följa upp hur det bidrag som utgår för en validering nyttjas för att följa dessa gemensamma riktlinjer.

Med samma syfte att höja valideringskompetensen har myndigheten tagit fram ett utbildningsmaterial för de bedömare som UHR rekryterat. UHR ser ett behov av att på ett liknande tillvägagångssätt utforma en gemensam kartläggningsutbildning som samtliga kartläggare måste ta del av. I dagsläget ser emellertid myndigheten svårigheter i att kräva att detta följs av det företag som de lärosäten som inte kartlägger själva använder.

UHR har sedan uppdraget gavs identifierat kartläggningsfasen som den svagaste länken i valideringsprocessen. En del av problematiken finns i rådande antagningssystem. Relativt korta men högintensiva valideringsperioder måste personaltillsättas en till två gånger per år. Detta medför ofta att relativt oerfaren personal rekryteras från olika håll under en kort period och att kartläggarna ofta får lite eller ingen utbildning i förfarandet. Kartläggningsprocessen kräver stor erfarenhet för att likvärdighet i stödet att synliggöra en sökandes yrkeskunskap ska uppnås. Handläggaren måste också skapa ett tydligt och välstrukturerat underlag till bedömaren. UHR erfar att undermåligt utformade bedömarunderlag kan medföra att bedömare vägrar att ta uppdrag från vissa lärosäten. Detta kan leda till att en likvärdig och rättvis validering av de sökande inte genomförs.

Information till sökande om kompletterande utbildningar

I UHR:s uppdrag ingår att se över hur informationen till den sökande som inte uppfyller kravet på särskild behörighet kan utvecklas, så att det framgår vad hen behöver komplettera för att uppfylla kraven. Ur UHR:s synvinkel är det främst en yrkesexpert dvs. bedömaren som kan utveckla detta, men det har visat sig svårt att

motivera en bedömare att formulera dessa råd. UHR anser att denna del av uppdraget är svår att realisera eftersom sökandes brist på behörighet oftast beror på avsaknad av *kvalificerad* yrkeserfarenhet inom området. Att uppnå en ökad kvalifikationsnivå tar ofta många års arbete med specialiserade arbetsuppgifter.

Återrapporteringskyldighet

För att ytterligare öka transparensen med valideringen har UHR beslutat att lärosätena från och med årsskiftet 2018-2019 skall återrapportera hur de bidrag som myndigheten utbetalat för lärosätenas valideringsarbete använts. Detta för att fastställa den faktiska kostnaden för validering och för att synliggöra hur bidragsmedlen nyttjas.

Utökad statistik

Under den tid som UHR har haft samordningsuppdraget har valideringsprocessen ännu inte uppnått transparens nog för att statistiken ska kunna utvecklas. I och med att Valda som fungerar som en gemensam uppsamlingsplats och arkiv för samtliga lärosätens ärenden kan detta fullgöras fr.o.m. antagningen till vårterminen 2019. Som efterfrågat av Utbildningsdepartementet bifogas en tabell över fördelningen av sökande, antagna och nybörjare uppdelat på ämnen².

Bilaga 1: Uppdraget i sin helhet

Samordning av arbetet med validering av yrkeskunskaper

Universitets- och högskolerådet får i uppdrag att fr.o.m. antagningen till höstterminen 2017 samordna sådan validering av yrkeskunskaper som i enlighet med förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen är nödvändig för att bedöma om sökande till yrkeslärarutbildning uppfyller kraven på särskild behörighet för utbildningen. I uppdraget ingår att samordna lärosätenas arbete med validering av yrkeskunskaper så att en likvärdig bedömning av hög kvalitet kan komma till stånd.

Myndigheten ska rekrytera och kvalitetssäkra de bedömare som lärosätena ska använda vid bedömningen av yrkeskunskaper och utreda hur likvärdighet i bedömningarna i övrigt kan uppnås. I det ingår att myndigheten ska överväga och lämna förslag till eventuella bemyndiganden myndigheten kan behöva för att fullfölja sitt uppdrag att bidra till denna likvärdighet. Denna del av uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2018 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Myndigheten ska i uppdraget utveckla informationen till de sökande som inte uppfyller kraven på särskild behörighet så att det framgår vad de behöver komplettera med för att uppfylla kraven och i görligaste mån hur denna komplettering kan göras. I uppdraget ingår även att utveckla statistiken om sökande och antagna till samt nybörjare på yrkeslärarutbildningen. Myndigheten ska senast den 6 november varje år till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) inkomma med en analys av fördelningen av sökande, antagna och nybörjare uppdelat på ämnen.

Myndigheten ska senast den 6 november varje år till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) lämna en skriftlig rapport om sitt uppdrag. I den ska ett underlag med uppgifter om antalet genomförda valideringar av yrkeskunskaper för behörighet till yrkeslärarutbildningen vid respektive lärosäte ingå. Regeringen avser att efter varje rapportering besluta om att Kammarkollegiet ska utbetala medel till varje sådant lärosäte för stöd när det gäller validering av yrkeskunskaper. I rapporten ska även erfarenheter av valideringsarbetet beskrivas.

Myndigheten ska i sitt uppdrag samverka med berörda lärosäten, Statens skolverk, Myndigheten för yrkeshögskolan och de olika yrkenas branscher. Arbetet med att rekrytera och kvalitetssäkra de bedömare som lärosätena ska använda vid bedömningen av yrkeskunskaper ska ske i nära samverkan med Myndigheten för yrkeshögskolan. Malmö högskola ska utifrån sitt nuvarande uppdrag att samordna validering av yrkeskunskaper på lämpligt sätt delta i myndighetens inledande arbete under 2016 med detta uppdrag.

Bilaga 2: Principer för föreskrifternas utformning

UHR och Skolverket har enats om följande principer för hur föreskrifterna ska vara utformade:

1. Ett ämne bör inte vara bredare än att en lärare kan undervisa i hela ämnet.
2. Myndigheternas föreskrifter ska utformas så att de är likalydande.
3. Det som myndigheterna kan föreskriva om är yrkeskunskaper. I ämnesplanerna, som lärarna ska undervisa utifrån, ingår även andra mer generella kunskapsområden. Dessa kunskaper och förmågor får lärarna antas ha bland annat utifrån den grundläggande behörigheten för högskolestudier.
4. Yrkeskunskaperna ska vara såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska.¹¹
5. Med kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper avser myndigheterna innehåll (vad man ska kunna), nivå (hur väl man ska kunna det) och aktualitet (att kunskapen är giltig i nutid). För att definiera vad som är nödvändig kunskap använder sig myndigheterna Sveriges referensram för kvalifikationer, SeQF, nivå 5.¹²
6. De kvalificerade och relevanta yrkeskunskaperna uttrycks i form av kunskapskriterier. Kunskapskriterierna ska ge en förutsägelse om vilka yrkeskunskaper som, tillsammans med yrkeslärarutbildningen eller lärarutbildningen¹³, ger optimala förutsättningar för att kunna undervisa i det aktuella ämnet.

¹¹ Detta innebär att en person genom yrkesutövning anses kunna förvärva såväl erfarenhetsbaserade som teoretiska kunskaper. Det innebär däremot inte att en person som genom utbildning förvärvat teoretiska yrkeskunskaper också anses ha förvärvat erfarenhetsbaserade yrkeskunskaper.

¹² Ett fåtal yrkesämnen inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år har SeQF nivå 6.

¹³ För behörighet enligt 2 kap. 25 § punkt 3 förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och föreläsare krävs ej nödvändigtvis en yrkeslärarexamen.

Bilaga 3: Sammanställning av sökande, antagna och nybörjare uppdelat på ämnen

Bilaga 3: Sammanställning - alla lärosäten-ämne

2017 totalt

Yrkesämne (UHRFS 2017:3)	Antal genomförda valideringar	Antal genomförda valideringar som uppfyller kunskapskriterier	Antal genomförda valideringar som EJ uppfyller kunskapskriterierna	Antal personer som erbjudits plats på utbildning inom (urval 2) resp ämne	Antal personer som börjat utbildning inom respektive ämne
Administration	92	48	44	39	36
Affärskommunikation	71	30	41	22	19
Aktiviteter och vårdskap	47	8	39	3	5
Anläggning	13	9	4	4	4
Anläggningsförare	14	13	1	4	5
ATV- och MC-teknik	2	2	0	2	1
Automatiserade system	19	9	10	7	6
Bageri- och konditorkunskap	26	12	14	9	5
Beläggning	7	5	2	3	3
Berghantering	2	2	0	2	2
Betong	14	10	4	8	7
Biodling	1	0	1	0	0
Biologi - naturbruk	14	10	4	10	6
Biologi i vattenmiljöer	2	1	1	0	0
Brand, bevakning och säkerhet	6	1	5	1	0
Bygg och anläggning	83	77	6	40	33
Byggproduktionsledning	2	0	2	0	0
Båtkunskap	0	0	0	0	0
Charkuterikunskap	11	7	4	6	3
Dansgestaltning för yrkesdansare	0	0	0	0	0
Dansteknik för yrkesdansare	0	0	0	0	0
Dator- och kommunikationsteknik	67	27	40	15	15
Datoriserad mönsterhantering	2	2	0	0	0
Datorstyrd produktion	22	16	6	6	9
Design	22	8	14	6	4
Djur	23	16	7	10	7
Djur för forskningsändamål	4	0	4	0	0
Djurparksdjur	7	5	2	2	2
Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård	15	7	8	5	2
Driftsäkerhet och underhåll	26	19	7	9	9
Dryckeskunskap	48	29	19	21	15
Däckstjänst	3	3	0	2	2
El- och verkstadsteknik	1	1	0	1	1
Eldistributionsteknik	11	6	5	3	4
Elektronik	12	9	3	5	4
Elektronikproduktion	5	3	2	2	1
Elektroniksystem - installation och underhåll	1	0	1	0	0
Elektroteknik	18	13	5	8	8
Elementmontering	28	28	0	12	10
Ellära	30	24	6	17	15
Ellära - spårfordon	1	1	0	0	1
Elmotordrivsystem	11	6	5	5	4

% av validerade som uppfyller kriterierna	% av validerade som EJ uppfyller kriterierna	% av godkända som erbjudits plats på utbildningen	% av antagna som påbörjade utbildningen
52%	48%	81%	92%
42%	58%	73%	86%
17%	83%	38%	167%
69%	31%	44%	100%
93%	7%	31%	125%
100%	0%	100%	50%
47%	53%	78%	86%
46%	54%	75%	56%
71%	29%	60%	100%
100%	0%	100%	100%
71%	29%	80%	88%
0%	100%		
71%	29%	100%	60%
50%	50%	0%	
17%	83%	100%	0%
93%	7%	52%	83%
0%	100%		
64%	36%	86%	50%
40%	60%	56%	100%
100%	0%	0%	
73%	27%	38%	150%
36%	64%	75%	67%
70%	30%	63%	70%
0%	100%		
71%	29%	40%	100%
47%	53%	71%	40%
73%	27%	47%	100%
60%	40%	72%	71%
100%	0%	67%	100%
100%	0%	100%	100%
55%	45%	50%	133%
75%	25%	56%	80%
60%	40%	67%	50%
0%	100%		
72%	28%	62%	100%
100%	0%	43%	83%
80%	20%	71%	88%
100%	0%	0%	
55%	45%	83%	80%

Yrkesämne (UHRFS 2017:3)	Antal genomförda valideringar	Antal genomförda valideringar som uppfyller kunskapskriterier	Antal genomförda valideringar som EJ uppfyller kunskapskriterierna	Antal personer som erbjudits plats på utbildning inom (urval 2) resp ämne	Antal personer som börjat utbildning inom respektive ämne
Elmätteknik	5	5	0	3	2
Energiteknik	20	13	7	7	8
Entreprenörskap	142	66	76	49	42
Eventteknik	16	2	14	0	0
Fartygsteknik	3	3	0	2	2
Fastighetsautomation	17	13	4	6	6
Fastighetsförvaltning	7	1	6	0	0
Fastighetsservice	7	3	4	2	1
Fiske	2	0	2	0	0
Fiskevård	0	0	0	0	0
Flygplatsteknik	0	0	0	0	0
Flygrysteknik	1	0	1	0	0
Fordon och redskap inom naturbruk	9	6	3	3	4
Fordons- och transportbranschen	67	55	12	29	30
Fordonsteknik	36	23	13	13	11
Fordonstestteknik	10	5	5	4	2
Formgivning	20	9	11	5	2
Fritids- och friskvårdsverksamheter	34	4	26	3	1
Fritids- och idrottskunskap	37	6	31	5	2
Fritidsbåtteknik	1	0	1	0	0
Försäljning och kundservice	200	131	69	89	77
Gerontologi och geriatrik	208	120	88	48	44
Godshantering	50	23	27	15	13
Godstransporter	36	24	12	15	12
Golvläggning	8	1	7	0	0
Grafisk produktion	11	7	4	4	5
Grundläggande vård och omsorg	149	102	47	60	53
Gymnasieingenjören i praktiken	8	7	1	3	5
Handel	116	68	48	45	41
Hantverk	104	73	31	52	39
Hantverkskunskap	95	70	25	47	36
Hjulutrustningsteknik	10	7	6	7	3
Hundkunskap	16	9	7	7	7
Husbyggnad	52	49	3	24	20
Husbyggnad - specialyrken	11	9	2	6	5
Hygienkunskap	106	79	27	56	42
Hälsa	189	90	99	86	53
Hälsovård	207	94	113	62	47
Hästkunskap	17	11	6	12	5
Industriautomation	10	4	6	1	2
Industri teknisk fördjupning	19	18	1	14	11
Industri tekniska processer	27	22	5	15	12
Industriör svets VVS	5	1	4	1	1

% av validerade som uppfyller kriterierna	% av validerade som EJ uppfyller kriterierna	% av godkända som erbjudits plats på utbildningen	% av antagna som påbörjade utbildningen
100%	0%	60%	67%
65%	35%	54%	114%
46%	54%	74%	86%
13%	88%	0%	
100%	0%	67%	100%
76%	24%	46%	100%
14%	86%	0%	
43%	57%	67%	50%
0%	100%		
0%	100%		
67%	33%	50%	133%
82%	18%	53%	103%
64%	36%	57%	85%
50%	50%	80%	50%
45%	55%	56%	40%
12%	76%	75%	33%
16%	84%	83%	40%
0%	100%		
66%	35%	68%	87%
58%	42%	40%	92%
46%	54%	65%	87%
67%	33%	63%	80%
13%	88%	0%	
64%	36%	57%	125%
68%	32%	59%	88%
88%	13%	43%	167%
59%	41%	66%	91%
70%	30%	71%	75%
74%	26%	67%	77%
70%	60%	100%	43%
56%	44%	78%	100%
94%	6%	49%	83%
82%	18%	67%	83%
75%	25%	71%	75%
48%	52%	96%	62%
45%	55%	66%	76%
65%	35%	109%	42%
40%	60%	25%	200%
95%	5%	78%	79%
81%	19%	68%	80%
20%	80%	100%	100%

Yrkesämne (UHRFS 2017:3)	Antal genomförda valideringar	Antal genomförda valideringar som uppfyller kunskapskriterier	Antal genomförda valideringar som EJ uppfyller kunskapskriterierna	Antal personer som erbjudits plats på utbildning inom (urval 2) resp ämne	Antal personer som börjat utbildning inom respektive ämne
Industriörteknik	5	1	4	1	1
Information och kommunikation	60	22	38	16	15
Informationsteknisk arkitektur och infrastruktur	5	1	4	1	0
Inköp och logistik	69	38	31	23	23
Installationsteknik	17	14	3	8	9
IT i vård och omsorg	208	166	42	114	85
Järnvägsbyggnad	2	2	0	1	2
Järnvägsteknik	0	0	0	0	0
Karosseriteknik	7	3	4	2	2
Konferens och evenemang	62	19	43	12	10
Konsthantverk	1	0	1	0	0
Kraft- och värmeteknik	2	2	0	1	1
Kyl- och värmepumpsteknik	8	4	5	4	3
Lackeringsteknik	6	1	5	1	1
Lager och terminal	44	22	22	13	14
Lantbruksdjur	18	9	9	4	3
Lantbruksmaskiner	11	6	5	3	4
Larm och säkerhetsteknik	18	12	6	7	6
Lastmaskiner och truckar inom naturbruk	5	2	3	0	1
Livsmedels- och näringskunskap	86	63	23	46	37
Manuell mönsterkonstruktion	6	5	1	3	0
Marin el och elektronik	1	1	0	1	0
Marina elektronikersystem	0	0	0	0	0
Marinmotorteknik	3	2	1	2	0
Maskin- och lastbilsteknik	8	0	8	0	0
Maskintjänst	3	1	2	1	1
Massage	16	8	8	5	3
Mat och butik	40	13	27	9	9
Mat och dryck i kombination	50	34	16	25	19
Materialkunskap	28	23	5	17	15
Matlagningskunskap	73	53	20	34	27
Medicin	208	137	72	53	44
Mekatronik	18	15	3	6	9
Mobila arbetsmaskiner	13	12	1	5	6
Motor- och röjmotorsåg	9	7	2	4	4
Mur- och putsverk	10	6	4	4	2
Måleri	17	15	2	7	5
Måltids- och branschkunskap	88	73	15	53	40
Människan	231	176	55	123	92
Människan i industrin	26	24	2	18	15
Människans säkerhet	180	133	47	93	65
Mät-, styr- och reglerteknik	30	22	8	15	13
Natur- och landskapsvård	9	6	3	4	1

% av validerade som uppfyller kriterierna	% av validerade som EJ uppfyller kriterierna	% av godkända som erbjudits plats på utbildningen	% av antagna som påbörjade utbildningen
20%	80%	100%	100%
37%	63%	73%	94%
20%	80%	100%	0%
55%	45%	61%	100%
82%	18%	57%	113%
80%	20%	69%	75%
100%	0%	50%	200%
43%	57%	67%	100%
31%	69%	63%	83%
0%	100%		
100%	0%	50%	100%
50%	63%	100%	75%
17%	83%	100%	100%
50%	50%	59%	108%
50%	50%	44%	75%
55%	45%	50%	133%
67%	33%	58%	86%
40%	60%	0%	
73%	27%	73%	80%
83%	17%	60%	0%
100%	0%	100%	0%
67%	33%	100%	0%
0%	100%		
33%	67%	100%	100%
50%	50%	63%	60%
33%	68%	69%	100%
68%	32%	74%	76%
82%	18%	74%	88%
73%	27%	64%	79%
66%	35%	39%	83%
83%	17%	40%	150%
92%	8%	42%	120%
78%	22%	57%	100%
60%	40%	67%	50%
88%	12%	47%	71%
83%	17%	73%	75%
76%	24%	70%	75%
92%	8%	75%	83%
74%	26%	70%	70%
73%	27%	68%	87%
67%	33%	67%	25%

Yrkesämne (UHRFS 2017:3)	Antal genomförda valideringar	Antal genomförda valideringar som uppfyller kunskapskriterier	Antal genomförda valideringar som EJ uppfyller kunskapskriterierna	Antal personer som erbjudits plats på utbildning inom (urval 2) resp ämne	Antal personer som börjat utbildning inom respektive ämne
Naturbruk	31	19	12	14	7
Naturbrukets byggnader	10	10	0	4	4
Naturguidning	23	6	17	4	3
Näthandel	33	16	17	9	9
Nätverksteknik	24	12	12	6	7
Odling i växthus	4	1	3	1	1
Pedagogik i vård och omsorg	230	165	65	116	88
Pedagogiskt arbete	87	46	41	35	26
Personbilsteknik	25	18	8	10	9
Persontransporter	17	7	10	3	3
Plåtslageri	5	5	0	1	1
Plåtslageriteknik	4	4	0	1	1
Processautomation	6	3	3	1	2
Produktionsfilosofi	3	2	1	0	1
Produktionskunskap	21	20	1	6	14
Produktionsutrustning	29	24	5	17	14
Produktutveckling	24	16	8	11	9
Psykatri	152	47	105	27	23
Reception	31	18	13	9	8
Rengöringsservice	0	0	0	0	0
Rennäring	0	0	0	0	0
Reseproduktion och marknadsföring	28	14	14	9	6
Ridning och körning	12	6	6	5	2
Samhällsbyggande	1	0	1	0	0
Samisk mat och matkultur	0	0	0	0	0
Samiskt hantverk	0	0	0	0	0
Sammanfogningsteknik	12	6	6	9	5
Serveringskunskap	48	29	19	19	14
Service och bemötande	148	113	35	79	62
Serviceteknik - naturbruk	4	3	1	1	2
Sjukvård	225	131	94	106	74
Sjöfartssäkerhet	5	3	2	2	2
Skog, mark och vatten	10	7	3	5	4
Skogsmaskiner	2	1	1	1	1
Skogsproduktion	5	3	2	2	2
Skötsel av utemiljöer	9	3	6	3	2
Snöfordonsteknik	0	0	0	0	0
Socialt arbete	45	18	27	12	9
Specialidrott	32	23	9	21	11
Specialpedagogik	122	28	94	26	16
Spårfordon	0	0	0	0	0
Spårfordonsteknik	0	0	0	0	0
Styckningskunskap	10	3	7	3	1

% av validerade som uppfyller kriterierna	% av validerade som EJ uppfyller kriterierna	% av godkända som erbjudits plats på utbildningen	% av antagna som påbörjade utbildningen
61%	39%	74%	50%
100%	0%	40%	100%
26%	74%	67%	75%
48%	52%	56%	100%
50%	50%	50%	117%
25%	75%	100%	100%
72%	28%	70%	76%
53%	47%	76%	74%
72%	32%	56%	90%
41%	59%	43%	100%
100%	0%	20%	100%
100%	0%	25%	100%
50%	50%	33%	200%
67%	33%	0%	
95%	5%	30%	233%
83%	17%	71%	82%
67%	33%	69%	82%
31%	69%	57%	85%
58%	42%	50%	89%
50%	50%	64%	67%
50%	50%	83%	40%
0%	100%		
50%	50%	150%	56%
60%	40%	66%	74%
76%	24%	70%	78%
75%	25%	33%	200%
58%	42%	81%	70%
60%	40%	67%	100%
70%	30%	71%	80%
50%	50%	100%	100%
60%	40%	67%	100%
33%	67%	100%	67%
40%	60%	67%	75%
72%	28%	91%	52%
23%	77%	93%	62%
30%	70%	100%	33%

Yrkesämne (UHRFS 2017:3)	Antal genomförda valideringar	Antal genomförda valideringar som uppfyller kunskapskriterier	Antal genomförda valideringar som EJ uppfyller kunskapskriterierna	Antal personer som erbjudits plats på utbildning inom (urval 2) resp ämne	Antal personer som börjat utbildning inom respektive ämne
Support och servicearbete	18	10	8	6	5
Systemkunskap	12	11	1	7	9
Teknik i vård och omsorg	206	148	58	101	69
Teknisk isolering	2	0	2	0	0
Tekniska system - el	1	0	1	0	0
Tekniska system - VVS	3	0	3	0	0
Tillverkningsunderlag	26	22	4	15	13
Transportteknik	36	18	18	12	9
Travkunskap	2	2	0	2	1
Trä	44	43	1	24	16
Trädgårdsanläggning	6	2	4	2	1
Trädgårdsmaskiner	4	2	2	2	1
Trädgårdsodling	6	2	4	2	1
Träningslära	35	14	21	12	4
Tätskikt våtrum	12	11	1	5	2
Utställningsdesign	42	26	15	14	12
Vatten- och miljöteknik	1	0	1	0	0
Vattenbruk	0	0	0	0	0
Vattenkraftteknik	1	0	1	0	0
Ventilationsplåtslageri	4	3	1	0	0
Ventilationsteknik	3	1	2	1	0
Verktys- och materialhantering	21	18	3	12	12
VVS-installation	17	12	5	7	8
Våningsservice	11	7	4	4	2
Vård och omsorg	288	192	96	150	109
Vård och omsorg specialisering	170	108	62	58	50
Växtkunskap	11	5	6	4	2
Växtodling	10	3	7	3	3
Yttre miljö	11	1	10	1	0
SUMMA	7052	4344	2709	2850	2253

% av validerade som uppfyller kriterierna	% av validerade som EJ uppfyller kriterierna	% av godkända som erbjudits plats på utbildningen	% av antagna som påbörjade utbildningen
56%	44%	60%	83%
92%	8%	64%	129%
72%	28%	68%	68%
0%	100%		
0%	100%		
0%	100%		
85%	15%	68%	87%
50%	50%	67%	75%
100%	0%	100%	50%
98%	2%	56%	67%
33%	67%	100%	50%
50%	50%	100%	50%
33%	67%	100%	50%
40%	60%	86%	33%
92%	8%	45%	40%
62%	36%	54%	86%
0%	100%		
0%	100%		
75%	25%	0%	
33%	67%	100%	0%
86%	14%	67%	100%
71%	29%	58%	114%
64%	36%	57%	50%
67%	33%	78%	73%
64%	36%	54%	86%
45%	55%	80%	50%
30%	70%	100%	100%
9%	91%	100%	0%
62%	38%	66%	79%